

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60—
polletno K 30—
četrtletno K 15—
posamezna številka K 2:50

Oficialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi $\frac{1}{4}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{3}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

V. letnik.

V Ljubljani, dne 15. marca 1922.

Štev. 6.

Brezobrestna posojila za obrtnike.

Uradni list št. 13 z dne 11. februarja 1922. prinaša zakon o ustanovitvi in ureditvi državne razredne loterije za podpiranje narodnega gospodarstva. Členi 9., 10. in 11. tega zakona določajo način razdelitve dohodkov, in sicer se odkaže od čistega dobička, ki ostane po pokritju vseh stroškov 10 % rezervnemu fondu državne razredne loterije, ki služi za kritje njenih eventualnih izgub. Iz tega fonda se sme tudi vzeti potrebna vsota za dozidavo dosedanjega posloja loterije in za stanovanjske zgradbe osebja ministrstva za kmetijstvo in državne razredne loterije. Ostanek dohodkov se daje po členu 11. na razpolago ministru za kmetijstvo. Z odobritvijo ministrskega sveta uporablja minister za kmetijstvo ta ostanek dohodkov preko vsot, dovoljenih mu s proračunom, in po odbitku dveh tretjin čistega dohodka za tri leta, potrebnega za zgradbo ministrstva za kmetijstvo, edino za podpiranje narodnega gospodarstva, in sicer:

- 40 % za pospeševanje poljedelstva, živinoreje in drugega, kar spada k tej pridobitni stroki;
- 20 % za podporo poljedelskim zadrugam, odnosno njih zvezam, in kmetijskim družbam za intenzivnejše izvajanje njih nalog;
- 15 % za pospeševanje obrtov in 15 % za malo kmetijsko industrijo in hišno industrijo, ki ustvarjata poljedelstvu in živinoreji pogoje za boljši razvoj, bodisi s tem, da jima nudita sredstva za proizvodnjo, bodisi s tem, da obdelujeta njih surovine.
- 10 % za dajanje posojil, in sicer: kmetovalcem 6 %, obrtnikom in njih družbam 4 %, toda samo onim, ki obetajo po strokovni izobrazbi in solidarnosti dovoljen uspeh in ki dajo zadostne garancije, da vzete vsote ob roku tudi vrnejo.

Za pospeševanje obrti odpade tedaj od ostanka čistih dohodkov po zakonu 15 %, a 15 % odpade za malo kmetijsko industrijo in hišno industrijo. Za posojila posameznim obrtnikom in njih družbam je pa po zakonu določenih 4 %.

Pravilnik, ki je izšel v Službenih Novinah št. 11, določa, da se ima uporabljati 15%ni iznos, ki je dolo-

čen za pospeševanje obrti, kakor tudi 15%ni iznos, ki je namenjen za malo kmetijsko in hišno industrijo, v sledeče svrhe:

1.) Za nagrade in članke, s kojima se razširja obrtniška spretnost in pospešuje naša mala kmetijska in domača industrija;

2.) za podpore strokovnih dnevnih in večernih obrtno-industrijskih šol, šol za domačo industrijo, obrtno-trgovskih dnevnih in večernih šol, šol za ženska ročna dela, praktičnih tečajev kakor tudi za podpore gojencem za izučenje obrta v inozemstvu soglasno našim razmeram.

3.) Kot podpore za prireditve obrtnih razstav in nagrade izložnikom za najboljše ročna dela.

4.) Za nabavo orodja, potrebnega pri mali kmetijski in domači industriji siromašnim in dobrim obrtnikom.

5.) Kot podporo za vse, kar ustvarja poljedelstvu in živinoreji pogoje za njih boljši razvoj, bodisi s tem, da jima nudi sredstva za proizvodnjo, bodisi s tem, da obdeluje njih surovine ali da je v interesu boljše kakovosti in vrednosti kmetijskih izdelkov in omogočuje nova tržišča za te proizvode.

6.) Za tehnično proučevanje z namenom pospeševanja obrtnega proizvodnje.

7.) Za prireditve in podpore obrtnih ekskurzij doma in v inozemstvu.

4%ni iznos, ki je namenjen posameznim obrtnikom in njih družbam, se bo podeljeval onim, ki z že izkazanimi rezultati pri proizvodnji ali strokovni izobrazbi nudijo brezdvomne dokaze o koristnosti njih podjetij ali koji s svojo strokovno sposobnostjo obetajo dovoljen uspeh, kakor tudi onim, koji predelavajo surovine po kakem novem in koristnem načinu, ali koji uvedejo tako proizvodnjo ali predelavo, ki je bilo do tedaj popolnoma nepoznano, a je v brezdvomno korist državi in narodu.

Izdajanje podpor za pospeševanje obrti se bo vršilo po predlogu ministrstva za trgovino in industrijo, kojemu se bodo poslale tudi prošnje, poslane ministrstvu za kmetijstvo v izjavo. Administrativni oddelek ministrstva za kmetijstvo bo svoječasno obveščal ministrstvo za trgovino in industrijo, koliko znaša vsota določenih 30 % kakor tudi 4 %, določenih po členu 11. zakona o ustanovitvi in ureditvi državne razredne loterije za podpiranje narodnega gospodarstva.

Podpore posameznim obrtnikom in njih družbam se bodo dajale v obliki brezobrestnih posojil. Posojila se ne smejo dati osebam, ki so v konkurzu. Posojila se dajejo proti zastavi nepremičnega premoženja ali vrednostnih papirjev ali blaga ali proti bančni garanciji (garantna pisma) ali na menice z najmanj dvema resnima podpisoma ali na gotovo osebno obvezo z garancijo dveh porokov, ki sta lastnika nepremičnin, toda v vsakem slučaju pod pogojem, da se posojena vsota vrne v dogovorjenem roku, ki sme trajati od pol leta do največ pet let od dneva dobljenega posojila.

Pravni referent ministrstva za kmetijstvo pregleda predložene prošnje, ter se prepriča, da iste odgovarjajo materijelno in formalno vsem predpisom, ter bo svoječasno pri zapadu roka izterjal od dolžnikov izplačilo. Referent sme zahtevati od dolžnika povrnitev posojila tudi predčasno, ako ta v roku šestih mesecev po prejemu posojila ni začel obratovati, ali ako bi ustavil delo za več nego eno leto.

Vsi, ki prosijo posojila iz čistega dobička državne razredne loterije, morajo vložiti prošnje pri ministrstvu za kmetijstvo (**ministrstvo poljoprivrede, administrativno odelenje**), a to jih pošlje pristojnemu oddelku, odnosno ministrstvu za trgovino in industrijo v nadaljnje obravnavanje.

Prošnje je po taksnem zakonu (Uradni list z dne 22. avgusta 1921., št. 100, naredba št. 259) kolkovati s kolkom za dva dinarja, vsako priložilo s kolkom za 50 para in priložiti kolek za 5 dinarjev za rešitev prošnje.

Rok za vlaganje prošenj je določen do 15. marca t. l. Pri tem pa opozarjamo, da mora državna razredna loterija skladno s členom 3. in 11. zakona o ureditvi državne loterije poročati ministru za kmetijstvo in vode, kolik je ostanek čistega dohodka **vsakega žrebanja**, ter mu obenem predlagati bilanco, račun poravnave z računom o dobičku in izgubi za dotično žrebanje, odnosno za dotično polletje. Brezobrestna posojila se bodo tedaj izdajala dvakrat v letu. Kdor je tedaj zamudil tekoči rok, bo lahko vložil prošnjo ob prihodnjem roku, o kojem se bo poročalo koj ko nam bo javljen.

Izpremembra zakona in pravilnika o davku na poslovni promet.

(Konec.)

Ako se tekom kakega trimesečja stornira kaka v gotovini izvršena kupčija in vrne sprejeta nagrada, mora davkoplačevalec sam to vrnitev označiti v svoji knjigi. Isto velja tudi za trošarinske pobotnice kakor tudi za ves promet, ki je bil izvršen za državo in pri katerem je bil poslovni davek plačan neposredno ob priliki izplačila pri državni blagajni. Pobotnice državnih blagajn o neposredno plačanem prometnem davku kakor tudi trošarinske pobotnice se morajo priložiti kot dokumenti prometni knjigi, da se je na podlagi njih pripadajoča vsota prometnega davka odbila.

Na koncu vsakega trimesečja se mora knjigo zaključiti in najpozneje tekom prihodnjih 30 dni predložiti pristojni davčni oblasti predpisano prijavo, v katero se vpiše končni efekt celokupnega v gotovini na kredit izvršenega prometa. Obenem plača davčni

obvezanec 1 % od prometa, ki ga je izvršil v gotovini kot pripadajoči prometni davek. Pri izračunavanju davka se davčna osnova zaokroži tako, da se vsote do všteti pol dinarja ne vpoštevajo, nad pol dinarja pa računajo za cel dinar.

Davkoplačevalci lahko pri plačilu prometnega davka za prvo četrtletje koledarskega leta zasigurajo davke za vse leto in dobijo s tem pravico, da jim ni potreba ob priliki predlaganja prijav za nadaljnja četrtletja plačati posebe pripadajočo vsoto, marveč se jim na podlagi četrtletnih prijav vpiše na dolg pripadajoči znesek davka in se obračun izvrši šele po preteku koledarskega leta na ta način, da plačajo razliko, ki je še potrebna.

Za osiguranje davka se mora položiti 50 % od štirikratne vsote tega, kar plača davčni obvezanec na podlagi svoje prijave za prvo četrtletje koledarskega leta. Davkoplačevalec nima od položene vsote nikakih obresti, zato pa mu davčna oblast pri končnem obračunu na koncu leta tudi ne računa obresti na dolžno razliko.

Po preteku vsakega plačilnega roka morajo davčne oblasti ugotoviti, ali so vse pravne in fizične osebe, ki so obvezane po zakonu plačevati prometni davek na ta način, tudi v resnici predložile svojo prijavo in plačale davek. Osebe, ki bi tega prostovoljno ne storile, se v javnem razglasu ali posamezno pozove, z zagrožitvijo uradne ocenitve in kaznovanja v zmislu zakonitih določb, da tekom osmih dni predložijo svojo prijavo.

Davčne oblasti lahko kljub temu, da se davkoplačevalci, katerih letni promet je presegel 360.000 dinarjev, morajo prijaviti sami pristojnemu uradu, zahtevajo v zmislu člena 14. zakona o prometnem davku od pristojnih trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic potrebne informacije, kdo da je dolžan ta davek plačevati. V takih zahtevah morajo davkarje označiti mesta in trge, ki spadajo pod njih krajevni delokrog kakor tudi one kraje, v katerih se že po njihovi vednosti nahaja kako večje podjetje. Zbornice morajo, v kolikor je to v njihovi moči, preko trgovskih krajevnih organizacij oceniti in sestaviti seznam društev, podjetij in tvrdk, ki morajo plačati davek na podlagi knjige in označiti približno vsoto lanskoletnega prometa dotičnih tvrdk. Take sezname morajo zbornice sestaviti v najkrajšem času in poslati prepis davčnim oblastem. Vsako četrtletje se mora te sezname dopolniti z ozirom na izpremembe, ki so nastale v teku časa, in jih brez posebne zahteve poslati davčnim oblastem. Kjer pa imajo davkarje že uradne podatke o posameznih podjetjih in njih lanskoletnem prometu, ki je bil ocenjen od davčnih komisij, služijo ti podatki za davčno podlago pri odmeri prometnega davka. V takem slučaju se ne bó zahtevalo od zbornic poprej navedenih podatkov. Taki podatki se smatrajo v mestih nad 50.000 prebivalcev že izvršene cenitve davčnih komisij o brutoprometu za leto 1921. na podlagi predloženih rednih prijav za davčno leto 1921./1922., oziroma za leto 1922.

Ako davčna komisija ugotovi in nabere dokaze o tem, da se prijavljena vsota ne ujema z višino resnično opravljenega prometa, se pozove dotične davkoplačevalce in se zahteva od njih, da predložijo dokazna sredstva, to je knjigo o opravljenem prometu, katero morajo voditi, kakor tudi podatke iz ostalih trgovskih knjig, katere vodijo in s katerimi lahko

dokažejo pravilnost svoje prijave. Ako se na ta način ugotovi, da je davčni obvezanec prijavil manj nego znaša napravljen promet, oceni ga davčna komisija uradno, on pa izgubi pravico pritožbe. V vsakem ponovnem slučaju bo postopala davčna oblast proti njemu najstrožje v zmislu člena XII. in XIII. zakona o poslovnem davku. Ako obvezanec ne predloži prometne knjige in drugih potrebnih podatkov, določi davčni odbor sam višino izvršenega prometa. Taka ocenitev se smatra za končnoveljavno in se obvezanec obvešča o njej direktno s plačilnim nalogom. Plačilni nalog se izpolni na ta način, da se na njem naznači predpisana vsota in odračuna znesek, ki odpade na podlagi prijave, tako da je razvidna razlika, katero ima še plačati. Razen tega se mora v plačilnem nalogu naznačiti tudi, ali ima obvezanec pravico pritožbe ali ne.

Vsi ostali davkoplačevalci, to je družbe, tvrdke in podjetja, ki niso dosegla lansko leto 360.000 dinarjev prometa, vendar pa je bil njih promet nad 15.000 dinarjev, dalje vse svobodne profesije morajo na podlagi javnega oklica predložiti prijavo o višini izvršenega prometa za leto 1921. z vsemi podatki, ki so za pravilno ocenitev in ugotovitev davčne podlage, v svrhu odmere pavšala potrebni. Davčni odbori vzamejo za osnovo pri odmeri pavšala prometnega davka ugotovitve za davčno leto 1921/1922., odnosno 1922. Pri tem se odbije vse kunčije, katere je obvezanec tekoma leta izvršil z državo. Proti ocenitvi na podlagi pravočasno predložene prijave ima i davčni obvezanec i državni zastopnik pravico pritožbe. To pravico izgubi vsakdo, kdor je zamudil rok za prijavo. Za zadnje četrtletje leta 1921. se ima določiti pavšalni znesek prometnega davka sorazmerno na podlagi cenitve za leto 1922. Ako ta pavšal še ni odmerjen za to trimesečje in vplačan.

Vsi oni, ki vrše promet blaga in dela na drobno in katerih promet ne presega letno 15.000 dinarjev, kakor ribiči, krošniariji, poulični prodajalci, izvoščki itd., plačajo ta davek obenem z ostalimi neposrednimi davki z isto prijavo pavšalno, kakor jim je odmeril pristojni davčni odbor. Oni pa, ki vrše take posle na podlagi enoletnih ali še krajših dovoljenj, morajo plačati davek za vse leto naprej obenem z ostalimi neposrednimi davki ob priliki obnovitve ali nabave policijskega dovoljenja.

Za poslovno dobo se smatra oni čas, v katerem je tvrdka, odnosno podjetje v obratu. Za izvrševanje kontrole so v slučaju potrebe kompetentni izključno le šefi davčnih oblasti in se mora vsaka kontrola vršiti strogo v zmislu in v mejah samega zakona.

Trgovske, industrijske in obrtne zbornice so dolžne, da pomagajo predstojnikom davčnih oblasti pri izvrševanju njihovih dolžnosti in da na njihovo zahtevo podajo v vsakem posameznem slučaju svoje mnenje, v kolikor razpolagajo s potrebnimi podatki. Tozadevna mnenja pa imajo samo svetovalni značaj.

Pri kazenskem postopanju velja za Slovenijo s Prekmurjem za prometni davek postonek, ki je določen za osebne davke. Delegacija ministrstva financ v Ljubliani bo samostojno v svojem delokrogu po upravnih potrebah določila, kateri davčni organi prve stopnje imajo pravico kaznovanja.

S tem pravilnikom se razveljavlja prejšnji pravilnik meseca januarja 1921., razen 10 % davka od

vrednosti za uvoz luksuznih predmetov, ki se pobira tudi nadalje na carinarnicah.

Novi pravilnik ima povratno veljavnost od 1. januarja 1922. in se morajo njegove določbe uporabljati tudi na neizvršeno odmero za zadnje četrtletje leta 1921. Odmera, plačilo in zadolžitev prometnega davka, ki je bil izvršen za zadnje četrtletje 1921. do vstevši 31. januarja 1922. na podlagi prejšnje uredbe in pravilnika, ostane nadalje v veljavi in se določbe pravilnika nanje ne morejo uporabljati.

Shod ljubljanskih obrtnikov dne 5. februarja 1922 v dvorani Mestnega doma.

(Konec.)

Po poročilu predsednika g. E. Franchettija, koje so vzeli vsi zborovalci z odobravanjem na znanje, se je razvila kratka debata o davkih in cenilnih komisijah. G. E. Franchetti je naglašal nepristranost sedanje cenilne komisije. Zborovalci so izrazili svoje zaupanje cenilni ter prizivni komisiji.

Nato je načelnik cenilne komisije, občinski svetnik g. Josip Turk, v kratkih besedah orisal dejanski položaj glede davkov, poročal o vseh korakih, koje je napravila cenilna komisija pri delegatu ministrstva financ glede plačilnih nalogov za davek na vojne dobičke. Omenil je, da je bil ta davek najprej izveden brez vednosti cenilne komisije. Splošno odobravanje je vzbudila njegova izjava, da cenilna komisija ne pozna niti prijatelja niti nasprotnika, da deluje nepristransko in je priporočal, da bi bili v gospodarskih vprašanjih popolnoma solidarni in odkriti. Cenilna komisija bo varovala koristi vseh onih, ki pravično in odkrito napovedo svoje gospodarske razmere, z vso strogostjo pa bo nastopala proti vsem, ki z napačnimi informacijami in na goljufiv način skušajo prikriti svoje pravo stanje. Tudi je izrekel splošno zahvalo in zaupanje finančnemu delegatu g. dr. Šavniku kakor tudi priznanje, da je davčna administracija začela vpoštevati interese davkoplačevalcev in uvaževati cenilno komisijo.

G. Anton Rojina je poročal o delovanju prizivne komisije. Omenil je nekatere nedostatke, ki so se takorekoč udomačili pri cenitvi davkoplačevalcev ter predlagal, naj bi se odpravilo zaupnike pri davčni oblasti. Pač na se strinja s tem, da se vzamejo iz posameznih strok izvedenci.

Ker se k tej točki nihče ni oglasil za besedo, je predlagal predsednik g. Franchetti resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Resolucija se glasi:

Na javnem shodu v Ljubliani dne 5. februarja, sklicanem od obrtniških organizacij, zbrani obrtniki so sklenili sledeče resolucije:

1.) Proti v zadnjem času izdanim plačilnim nalogom za davek na vojne dobičke odločno protestiramo, ker predstavljajo silno obremenitev obrtnih davkoplačevalcev in bi pri mnogih obrtnikih povzročili uničenje eksistence. Zahtevani davki so neznosni in je nujno potrebno, da se revidirajo izdani plačilni nalogi, ki segajo v gospodarsko že zaključeno dobo. Zborovalci z zadoščenjem jemljejo v vednost ukrep finančne delegacije, da bo o teh predpisih še sklepala cenilna komisija ter za trdno pričakujejo, da

se izdani predpisi znižajo na pravično in racionalno mero.

2.) Spričo alarmantnih vesti v raznih časopisih, da se namerava proglasiti tudi leto 1920. za vojno leto ter pobirati tudi za leto 1920. davek na vojne dobičke, odločno protestiramo proti vsaki taki nesprejemljivi in gospodarsko neutemeljeni nameri ter pozivljamo narodne poslance vseh strank, da odločno nastopijo proti vsakemu takemu poskusu. Obrtni in trgovski interesi smo že po obstoječih davkih preobremenjeni ter odločno odklanjamo sedaj četrto leto po vojni take nesrečne in pogubne fiskalne poskuse.

3.) Z ozirom na ponovna poročila časopisov, da se predpis in pobiranje davkov ne vrši v vsej državi enakomerno ter da se v nekaterih pokrajinah naše države sploh ni zahtevalo davka na vojne dobičke, zahtevamo v tem pogledu od poklicanih mest točnih pojasnil, ali so ta časopisna poročila resnična, katera vzbujajo naravno pri nas veliko nevoljo ter morajo slabo učinkovati na davčno moralo in razpoloženje davkoplačevalcev.

4.) Ker je davek na poslovni promet po sedaj veljavni uredbi z ozirom na dejanski položaj v obrtu in trgovini naše države efektivno neizvedljiv ter se nalaga obrtnikom neizpolnjive dolžnosti, zahtevamo odpravo tega davka. Ako pa se davek pridrži proti pričakovanju, je nujno potrebno, da se bistveno preuredi in prilagodi našim gospodarskim prilikam. Zahtevamo, da se čuva in varuje tajnost in neokrnjenost kupčijskih knjig. Male obrtnike, koji delajo ne glede na število vajencev redno z ne več kakor z dvema pomočnikoma, je treba povsem oprostiti tega davka. Pri vseh drugih obrtnikih kakor tudi pri trgovcih na drobno smatramo ta davek za izvedljiv le tedaj, če se splošno izvede pavšaliranje tega davka.

5.) Uvidevajoč potrebo davkov za redno državno gospodarstvo moramo spričo dejstva, da davčna bremena vedno naraščajo ter se nalagajo le obrtnemu in trgovskemu stanu ter mestnemu prebivalstvu, opozarjati z vso odločnostjo na neumestnost in na nepravičnost take finančne politike, ki ne vpoštevata dejanskega položaja in obstoječe strukture v naši državi. Zdravo in uspešno davčno politiko je pri nas mogoče le voditi, ako se v davčno breme privzema vsepovsod tudi agrarni del našega prebivalstva sorazmerno njegovi gospodarski sili.

6.) Opozarjamo končno na potrebo, da se pri izdajanju novih davčnih zakonov postopa previdno in preudarno ter se daje gospodarskim in stanovskim korporacijam priliko, zavzemati pravočasno svoje stališče glede novih davčnih projektov.

7.) Resolucije naj se pošljejo g. ministru in pokrajinskemu namestniku, delegaciji ministrstva financ, vsem kompetentnim ministrstvom, zakonodajnemu odboru, političnim strankam in gospodarskim organizacijam.

Po sprejetju resolucije se je prešlo k 2. točki dnevnega reda, tičeči se izvrševanja obrti v delavnicah državnih uradov, o kojem vprašanju so poročali zastopniki posameznih obrtniških zadrug.

G. Iglič je poročal v imenu krojaške zadruge. Odo- braval je poročila predgovornikov, ki so v dovolj jas- nih besedah orisali težkoče, proti katerim se mora boriti obrtništvo zaradi davkov. K tem težkočam se pridruži še velika konkurenca, ki je povečana z dej- stvom, da imajo nekateri državni zavodi in podjetja krojaške delavnice, ki v znatni meri odjemajo delo

krojačem, a ne plačujejo nikakega obrtnega davka in nimajo niti dovoljenja za izvrševanje te obrti. Take delavnice ima n. pr. pošta. Govornik predlaga, da se take delavnice takoj ukinejo ter poziva, naj bi izvedla vlada v tem oziru strogo kontrolo pri vseh državnih zavodih in podjetjih.

Za mizarsko zadrugo se je oglasil g. Primožič, ki se pridružuje izvajanjem predgovornika ter omenja, da ima poštno ravnateljstvo v Ljubljani tudi svojo mizarsko delavnico, kjer opravljajo poštni uslužbenci mizarsko obrt.

V imenu čevljarke zadruge je poročal g. Roz- man ter s svoje strani protestiral, da ima državna že- leznica in pošta delavnice, kjer se protizakonito iz- vršuje čevljarška obrt.

G. Primožič je reasumiral vse pritožbe ter pred- lagal sledečo resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

Na javnem shodu v Ljubljani dne 5. febr. 1922., sklicanem od Zveze obrtnih zadrug, zbrani obrtniki sklenejo sledečo resolucijo:

Najenergičneje protestiramo proti izvrševanju obrtov v delavnicah kr. pošte kakor tudi južne in državne železnice v Ljubljani, ker je s tem zelo oško- dovano obrtništvo, ki itak občutno trpi pomanjkanje dela ter je od vseh strani tako obloženo z davki in različnimi prispevki, da je njega obstanek naravnost nemogoč. Vsled pomanjkanja dela je bilo že veliko pomočnikov odpuščenih iz služb, a nebroj delavcev se nahaja brez zaslužka, kar bo imelo težke posledice za razvoj obrtništva in državo samo.

V interesu zaščite naše obrti pozivamo pokrajins- ko vlado, da ukrene vse potrebne korake, da se obrati v omenjenih državnih delavnicah takoj uki- nejo ter da se tam nastavljen delavne moči odpoš- ljejo na njih redna službena mesta.

Ta resolucija naj se pošlje g. pokrajinskemu na- mestniku ter oddelku ministrstva trgovine in indu- strije v Ljubljani.

Nato je konceptni pristav trgovske in obrtniške zbornice g. Ivan Mohorič v obširnem in strokovno izčrpnem govoru poročal o važnosti zanimanja za gospodarska, finančna in davčna vprašanja. Z ogor- čenostjo je grajal žalostni fakt, da nimamo še do danes popolnoma nobene statistike od generalne direk- cije direktnih davkov o zneskih, ki jih dobiva država na direktnih davkih. Glede teh davkov imamo sicer statistiko za Slovenijo, toda le Slovenija je opravila svojo dolžnost, ni se pa še izvedla statistika za Hr- vatsko, Srbijo in ostale pokrajine. Zbornica je na- pravila v tem oziru potrebne korake, toda vse za- man. Omenil je, da se je na shodu govorilo in po pra- vici protestiralo proti visokemu bremenu že razpisanih davkov. Ni se pa razpravljalo o davčnih breme- nih, katere misli gosp. finančni minister navaliti na davkoplačevalce v bodočem letu. Zato opozarja na letošnji proračun in finančni zakon, ki določa 100%ni izredni prihodek na vse neposredne davke in državne doklade in na premoženjsko oddajo za vso državo v znesku dveh milijard.

Gosp. Starč je nato v kratkih besedah odobral predloge vseh govornikov ter očrtal težak položaj, v katerem se nahaja danes naš mali obrtnik.

Ob tričetrt na 12. uro je predsednik g. Franchetti zaključil shod s pristržno zahvalo vsem navzočim, ki so se v tako obilnem številu odzvali pozivu Zveze obrtnih zadrug, na kar se je ta tako izvrstno uspela manifestacija našega obrtništva mirno razšla.

Razno.

Odprto pismo

**gospodom pripravljalnega odbora za «Obrtno zvezo»
in pa gospodu Rebolju iz Kranja.**

Dne 12. t. m. ste imeli zborovanje pri zaprtih vratih za ustanovitev strankarske obrtne organizacije «Obrtne zveze za radovljiški okraj». V okraju Radovljica imamo obrtniki «Obrtno društvo», v katerem so včlanjeni obrtniki brez razlike političnega prepričanja; to društvo deluje tiho brez hrupa za koristi in proti krivicam obrtnikov. Odločen nastop društva proti osemurnemu delavniku je imel popoln uspeh; protestna resolucija proti načinu poslovnega davka istotako uspešna itd.

Dovoljujemo si vprašati sedaj g. obrtnike, kaj Vas je dovedlo do tega, da hočete med obrtništvu zanesti strankarski razdor; vprašamo tudi g. odbornike «Obrtnega društva», ker so tudi nekateri med ustanovitelji «Obrtne zveze», kako se to ujema s častjo obrtnika, da zahrbtno zapusti društvo svojih obrtnih tovarišev, ne da bi vložil kako pritožbo, zakaj da ne more delovati v društvu. Pozivamo Vas, tovariši, odstopite od te namere in ostane člani dosedanjega «Obrtnega društva», vse krivice, ki se Vam gode, obrazložite na prihodnjem občnem zboru, to bo možato in v čast celokupnemu obrtništvu.

Gospoda Rebolja iz Kranja, ki je tudi prodajal svoje vsestransko prepričanje na tem shodu, pa opozarjamo in vprašamo: ali Vam še ni zadosti blamaže, ki ste jo dobili, ko ste hoteli s samostojno organizacijo med obrtnike zanesti strankarstvo. Povemo Vam, da ako niste zaslužili zadosti pri prodaji s kmečkimi domovi, s stroji in šaro, ki naj se imenuje kakor hoče, in ki jo prodajate, da tudi s to novo politično kupčijo z obrtniki ne boste prišli na svoj račun.

Predsedstvo

«Obrtnega društva» v Radovljici.

Poročilo o občnem zboru zadruge kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev za Ljubljano in okolico v Ljubljani. Dne 26. januarja 1922. se je vršil občni zbor po določenem dnevnem redu. V odbor so bili izvoljeni: za načelnika: Jakob Babnik, inštalater v Ljubljani; za podnačelnika: Emil Ecker, klepar in inštalater v Ljubljani; odborniki za mesto: Alojzij Smrkol, klepar in kotlar; Alojzij Lenček, klepar; Franc Fujan, krovec; Peter Žitnik, klepar; Alojzij Goršič, klepar in inštalater; odborniki za okolico: Primož Justin, klepar na Glincah; Josip Morovlja, krovec v Dravljah; Josip Babšek, klepar v Rudniku; namestnika: Ivan Križnar, krovce; Josip Ferenc, klepar; pregledniki knjig: Teodor Korn, klepar, inštalater in krovce, in Ivan Westner, klepar in inštalater; tajnik: Viktor Fligl. Za redne odborove seje se odreja vsak zadnji četrtek v mesecu ob 5. uri popoldne v združni pisarni, Bethovnova ulica, kjer se vrši tudi vpisovanje in oproščanje vajencev vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne.

Vse dopise, tihoče se zadruge, je pošiljati načelniku Jakobu Babniku, Kapiteljska ulica št. 3. Dosedanje takse

se spremene iz kronske v dinarsko veljavo, tako da znaša vpisnina za mojstre 100 Din, za vajence 6 Din, oprostinina za vajence 10 Din. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev, s katerimi bi se moglo nabaviti še razne potrebščine za zadrugo, se določa mesečni prispevek za vsakega mojstra na 2 Din 50 p, ki se lahko plačuje mesečno, četrt-, pol- ali pa celoletno. — Z vplačilom prispevka po 50 kron in vpisnine po 100 K za leto 1921. je zaostalo še več članov. Pozivlje se vse te člane, da zaostale prispevke takoj pošljejo. — Vsak član naj bo naročnik «Obrtnega Vestnika», da se omogoči in pospeši delovanje zadrug.

O d b o r.

Ljubljanski veliki semenj od 2. do 11. septembra 1922.

Predpriprave za letošnji semenj so se že pričele in sejmski urad ima z razpošiljanjem sejmskih redov ter prijavnic kakor tudi z informacijami strank polno posla. Urad je razposlal vabila k udeležbi kot razstavljalec ter sejmske rede na vse znane mu naslove industrijev, obrtnikov in veletrgovcev. Kdor bi ne prejel še tega vabila naj se obrne z dopisnico, telefonično ali osebno na urad velikega sejma v Ljubljani na sejmšču od Gosposvetki cesti, kjer prejme brezplačno vse potrebne tiskovine kakor tudi informacije. Mislamo, da ni treba vedno in vedno poudarjati, kako velike važnosti je vzorčni semenj v prvi vrsti za industrijo in obrt, nič manj pa tudi za veletrgovino. Lanskoletne velikanske kupčije razstavljalec govore zadosti jasno. Zato naj nihče ne zamudi pravočasno prijaviti se sejmskemu uradu kot razstavljalec. Rok za prijave poteče 15. aprila, vendar naj vsakdo v svojem lastnem interesu brez odloga pošlje prijavnico sejmskemu uradu, ker se bodo te vpoštevale po zapovrstnem redu dohoda. Urad Ljubljanskega velikega sejma daje interesentom razdevolje tudi vsa pojasnila, zadevajoča vzorčni semenj v Zagrebu, ki se vrši od 3. do 15. junija t. l. ter ima tudi na razpolago zagrebške sejmske rede in prijavnice.

Občni zbor zadruge sedlarjev, jermenarjev, torbarjev in ličarjev vozov se vrši dne 26. marca 1922. ob 9. uri dopoldne v Prešernovi sobi pri «Novem svetu» na Gosposvetki cesti v Ljubljani.

Občni zbor Zadruge sodavičarjev za Slovenijo. Zadruška sodavičarjev je imela dne 19. januarja t. l. ob 9. uri dopoldne v hotelu Lloyd svoj redni občni zbor. Navzočih je bilo 42 članov (skupno število članov znaša 76). — Načelnik E. Moré ugotovi sklepčnost, otvori občni zbor ter poroča o poslovanju zadruge v pretečenem letu; poroča kolikokrat je sam osebno ali skupno z vsem odborom interveniral pri raznih oblasteh, in sicer največ glede odprave trošarine kakor tudi drugih nedostatkov, ki so bili v zvezi s trošarino, kakor odpravo neokusnega lepljenja na steklenice in drugo. Večja deputacija je šla na dom ministra g. dr. Žerjava ter mu natanko obrazložila težkoče, koje povzroča trošarina ter mu dokazala, da ima država pri tej trošarini več stroškov kakor pa dohodkov, in ko se je g. minister prepričal o resnici teh ugotovitev, je deloval z vso vmeno na to, da se ta trošarina ukine; pri tem delovanju sta mu tudi pomagala narodni poslanec Jak. Kušar in minister Pucelj. V znak hvaležnosti, da se je ta trošarina uknila na sodavičarske izdelke, predlaga načelnik E. Moré, da se na današnjem občnem zboru napravi zbirka za Jugoslovansko Matico ter odpošlje omenjenim gospodom narodnim poslancem zahvalna pisma. Zahvalna pisma so se odposlala in v prid Jugoslovanske Matice se je nabralo 1800 kron. — Več prošenj se je poslalo radi sodavičarske obrti na razne oblasti in mini-

strstva v Beograd, dobili smo ali negativne odgovore ali pa so odgovori sploh izostali. — Prečital se je računski zaključek, ki je bil odobren že prej od računskih preglednikov. — Dalje poroča E. Moré, da je s tem poročilom zadruga po 20letnem poslovanju ukinjena, poda kratek pregled v kako skromnem okvirju je pričela zadruga delovati in v kakih mejah se je polagoma razvijala do današnjega dne. Od malega števila začetnih članov je prispela do sedanjega stanja ter je upanje, da se v novem udruženju še bolj okrepi, ker bo delokrog še bolj razširjen. Po tem rednem občnem zboru se otvori ustanovni občni zbor »Zadruga sodavičarjev za Slovenijo v Ljubljani«, ki ga sklicuje mestni magistrat ljubljanski v zmislu § 119. obrtnega reda in na podstavi odredbe ministrstva za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, z dne 15. oktobra 1921., Uradni list 317. Magistratni nadkomisar g. dr. Riko Fuks otvori zborovanje, prečita od oblasti odobrena pravila, pojasni točko za točko pravil, ter preide potem na volitve novega zadržnega načelnika, njegovega namestnika, zadržnega odbora petih članov, treh namestnikov, dveh računskih preglednikov in dveh odposlancev za zvezo obrtnih zadrug. Novi odbor je sestavljen iz sledečih gospodov: načelnik: Emil Moré; namestnik: Jernej Ručigaj; odborniki: Franc Pirnat, Franc Vidic, Ivan Narakš, Ivan Lampa, Josip Planinšek; namestniki: Ivan Hočevár, Ivan Miklauc, Franc Ravnikar; računski pregledniki: Alojzij Cerar, Josip Bergman; za odposlanca k obrtni zvezi: Emil Moré, Jernej Ručigaj. Po končanih volitvah in sprejemu funkcij novoizvoljenega odbora se načelnik zahvali za izkazano zaupanje ter obljubi, da bo posvetil vse svoje moči v prid zadruga. Nato se prečita proračun za leto 1922. in se določi doklada na 80 kron. Odposlanec oddelka ministrstva za industrijo in obrt v Ljubljani, komisar g. Pekle, razpravlja o pomenu in koristi zadrug ter omeni, da je ministrstvo za industrijo in trgovino, oddelek Ljubljana, vedno pripravljeno podajati pojasnila, tičjoča se zadruga. Med raznoterosti se sprejme predlog člana Alojzija Cerarja radi povišanja cen sodavičarskim izdelkom, in sicer brez izjeme od 3 K na 4 K za komad na obratovališču. Stavljal se je še samostojni predlog tovarnarja Sajovica iz Šiške radi naprave tovarne za ogljikovo kislino, ki pa radi pozne ure ni prišel do razprave. Ob pol 12. uri se je občni zbor zaključil.

Veliki semenj v Frankfurtu. Spomladni veliki semenj v Frankfurtu se bo vršil od 2. do 8. aprila 1922. Tiskovine, nanašajoče se na ta semenj, so interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Vzorčni semenj v Milanu se bo vršil od 12. do 27. aprila 1922.

Razpisi.

Dobava drv. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo sklenila dne 7. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v pisarni divizijske intendature v Ljubljani pogodba glede dobave 1500 m³ drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava ovojnega papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 27. marca t. l. ob 11. uri

dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 10.000 kg ovojnega papirja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja škartnega materiala, odpadkov in zabojev. Tobačna tovarna v Ljubljani proda 18. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne dražbenim putem škartni material, odpadke in zaboje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja novih konjskih podkov. Artilerijsko odeljenje III. armijske oblasti v Skoplju razpisuje na dan 10. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v svoji pisarni v Skoplju prodajo 54.000 komadov novih velikih konjskih podkov. Predmetni prodajni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se sklenejo dne 21. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v intendaturi komande Dravske divizijske oblasti, pri vojnem okrožju v Celju ter pri Komandah mest v Slovenski Bistrici in v Ptuj pismene neposredne pogodbe za dobavo mesa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri vavedenih vojaških oblasteh interesentom na vpogled.

Dobava drv. Komanda Potiske divizijske oblasti v Šubotici razpisuje na dan 24. marca t. l. ob 11. uri dopoldne ponovno ustno licitacijo glede dobave 31.200 m³ drv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Kontrola semen pri prodajalcih v pomladni sezoni 1922. Poljedelsko ministrstvo je izdalo nove predpise glede postopka pri kontroliranju semen pri prodajalcih v notranjem prometu za pomladansko sezono 1922. Interesentom so nove določbe na razpolago v gremijalnih pisarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju ter v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Poslano.*

Ličanje vozov.

Na občnem zboru zadruga sobo-, črkoslikarjev in pleskarjev, ki se je vršil dne 16. januarja 1922., je razpravljaj g. dr. Mramor končni ukrep ministrstva trgovine in obrti v zadevi ličanja vozov. G. dr. Mramor kot zastopnik ministrstva trgovine in obrti je izrazil, da se je sedlarjem na podlagi § 37. obrtnega reda z odlokom ministrstva trgovine in industrije, št. 19.572 iz leta 1888., dovolilo ličati vozove, na katerih imajo izvršiti nove, oziroma popraviti stare sedlarske izdelke, ker isti paragraf obrtnega reda določa, da sme vsak obrtnik na predmetu, na katerem ima delo svoje stroke, tudi popolnoma dokončati dela, ki posegajo v bistvu v delokrog drugih obrti, ako ima v istih toliko zmožnosti, vendar pa ne sme javno objavljati, da izvršuje dela, o katerih nima

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le v toliko, kolikor mu nalaga zakon.

negov obrtni list označe. Pleskati in ličati vozove, na katerih nima sedlar nikakih izdelkov svoje obrtne stroke, se mu pa lahko zabrani in se ga tudi kaznuje. Na zahtevo celokupnega zbora, da g. zastopnik končno izjavi, ali jim sploh morejo sedlarji ličanje vozov nadalje braniti, kot se je to dosedaj dogajalo, je izjavil g. zastopnik dr. Mramor, da absolutno ne.

Ker smo pa sedlarji od nekdanj izvrševali vsa dela pri vozovih vseh vrst in avtomobilih in smo se tudi tega učili, med tem ko se pleskarji niso, smatramo tako izjavo od strani g. dr. Mramorja naravnost za nepravilno in smešno. Obrtna oblast ima stroge predpise, da se mora vsak učenec po svoji učni dobi podvreči preizkušnji; zaradi tega se nam vidi zelo čudno in neumevno, kako more g. dr. Mramor na zborovanju kratkoma dovoliti pleskarjem delo, katerega se izmed vseh niti eden ni učil in sploh tega dela pleskarji prej niso izvrševali, pač pa se je to pojavilo šele po vojni od mladil mojstrov, ker so delali med vojno v raznih avto- in drugih sličnih delavnicah ter se tam le nekoliko privadili tega dela, kar je pa že itak v kvar našemu obrtu; prepričani pa smo, da kdor le količkaj razume vozno ličarsko delo ali pa pleskarstvo, gotovo ne bo dal ličati svojega voza ali avtomobila pleskarju, pač pa le sedlarju ali takozvanemu ličarju vozov. — Ne razumemo, zakaj se g. dr. Mramor pravzaprav spušča v debato o sedlarski in ličarski, oziroma pleskarski obrti, kajti pokazal je očitno, da ni kos pravilno razmotrivati vprašanje, kdo je upravičen ličati in izdelovati vozove. Zaradi tega bi priporočali gospodu dr. Mramorju, da si prihodnjič prihrani tako obravnavanje in da prepusti zadeve, katerih ne more strokovnjaško reševati, tistim, ki jih bodo iz lastnih izkušenj in iz praktičnega nagiba brez vsakih težav jasno in pravilno razmotrivali. Ako se pa hoče g. dr. Mramor kljub temu svariti še nadalje vmešavati v sedlarsko in pleskarsko stroko, katere kot tak ne more razumeti, mu svetujemo, da se prilično podvrže preizkušnji, katera se zahteva tudi od nas.

Toliko v pojasnilo in ravnanje!

Zadruga sedlarjev, jermenarjev, torbarjev in ličarjev vozov za Slovenijo v Ljubljani.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe

Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje. Poveča po vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografira za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografije znižane cene.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 30,000.000.—. Rezerva nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Beograd, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Trieste, Abbazia, Zara, New-York: Frank Sakser State Bank.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri pošto-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantnejše. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem dne 31. decembra 1921. izstopil iz tvrdke Fr. Kalmus & F. P. Vidic & Comp.

Moja pisarna se nahaja izza dne 1. januarja 1922.

**v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 14,**

v Mathianovi hiši, zraven tvrdke Schneider & Verovšek.

Fr. Kalmus,
tovarna glinastih peči in štedilnikov
v Ljubljani, Opekarska cesta.

M. Kuštrin, Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje

Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. — Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. — Na razpolago je hidraulična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovnoznane tov. Walter Martiny v Turinu

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta 2, tel. 588.
Brzjavlj.: Kuštrin Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. 470. — Maribor, Jurčičeva ulica 9, tel. 133. — Beograd, Knez Mihajlova ulica 3.